

Investicije u rudnike uglja i termoelektrane mogle bi skupo koštati države zapadnog Balkana i Ukrajinu, ako i dalje budu dodeljivane subvencije za te projekte.

To je pokazala studija koju je danas objavila mreža CEE Bankwatch Network.

Preferencijalni krediti i garancije za te projekte striktno su definisana pravilima iz Sporazuma o Energetskoj zajednici, koji je stupio na snagu 2006. a države potpisnice i dalje planiraju nove termoelektrane na ugalj i rudnike bez obraćanja pažnje na rizike te državne pomoći, navodi se u saopštenju Centra za ekologiju i održivi razvoj (CEKOR).

Investicioni projekti i postojeća postrojenja mogu zbog toga da se suoče sa ozbiljnim problemima, posebno ako država bude prisiljena da od investitora traži nazad iznos pomoći, pokazala je ta studija.

Skupština Srbije je u januaru ove godine, podseća se u saopštenju, ratifikovala kredit od 608 miliona dolara za termoelektranu Kostolac B3 i rudnik Drmno, podseća se u saopštenju.

Za proširenje rudnika država je direktno uzela kredit od kineske Eksim banke u ime Elektroprivrede Srbije (EPS), koja je u državnom vlasništvu, i na taj način je EPS izuzet od svih rizika neplaćanja, što, kako smatra CEKOR, dovodi tu kompaniju u prednost na tržištu. "Vlade država jugoistočne Evrope više ne mogu da daju sredstva energetske kompanijama kako žele i moraju da nauče pravila što je pre moguće, pre nego što se finansijski obavežu još više za realizaciju velikih energetske projekata", rekla je kordinatorica istraživanja u Bankvoč networku, Pippa Gallop.

Vlade koje ne budu postupale u skladu sa odredbama o državnoj pomoći suočiće se sa zakonskim rizicima na državnom i evropskom nivou, uključujući odluke koje su donete puno pre evrointegracija, upozorila je kordinatorica za energetiku Bankvoča, Ioana Ciuta, i naglasila da će u nekim slučajevima čak morati i da vrate pomoć.

Državama Energetske zajednice bi bilo dobro da uče iz primera Madjarske koja je potpisala dugoročni ugovor o kupovini struje sa jednom elektranom sredinom 1990-tih godina, ali je posle pristupanja EU 2004. bila predmet procesa provere legalnosti koji je trajao šest godina, a to je pratilo nekoliko tužbi i međunarodnih arbitraža, ukazala je Ciuta.

Izvor; B92